

Школска 2016/2017. година

**Окружно такмичење ученика средњих стручних школа и гимназија
Књижевна олимпијада**

II разред

Шифра: _____

1.	<p>Прочитај следећи одломак и на линијама напиши име аутора, наслов дела и назив књижевне врсте.</p> <p>Одавно није било такве журбе око дочека, као тај дан у Вучевици. Кмет Степан, његови општинари и млађи трче на све стране и наређују да се што боље спреми част... Ту се кољу пилићи, прасци, јањци; ту се граде гибанице, уштипци и цицваре; ту се тражи млад кајмак сир и млеко; ту се износи ракија препеченица од неколико година. Капетан сео у хладу на прострте шаренице; око њега се искупили постарији и одабранији људи, па се разговарају...”</p> <p>_____;</p> <p>_____;</p>
2.	<p>На основу одломка препознај о ком књижевном јунаку је реч, па његово име напиши на линији.</p> <p>Опет [би се] могло тешко казати да је рђав кмет, још мање да је добар. Најтачније би било казати да је на свој начин – и добар и рђав. Други кметови настоје да загорчају аги живот и господство што мањом производњом, отезањем, закидањем и многим ситним смицалицама код давања хака, то јест трећине од целокупног приноса жита и половине од воћа и сена. [...] Он је давао аги отприлике колико му припада, али је одлучно одбијао да му тај његов хак пренесе кући, у варош; исто тако, он није нипошто хтео да аги „чини хизмет” то јест да као други кметови ради на агином послу, као кулучар, уобичајених и обавезних пет до шест дана годишње!</p> <p>_____</p>
3.	<p>Народна приповетка „Дјевојка бржа од коња” представља изузетан пример синкретичности жанрова усмене књижевности. У њој се преплићу одлике:</p> <ul style="list-style-type: none">а) народне бајке и легенде;б) народне бајке и есхатолошког предања;в) народне бајке и демонолошког предања;г) новеле и демонолошког предања. <p>(Заокружи слово испред тачног одговора.)</p>
4.	<p>Подвуци три појма који се односе на поетику епохе реализма.</p> <p>естетика истоветности, друштвени роман, субјективност, колективно ауторство, објективност приповедање, антички узор, сонет, драмски спев, пољски тринаестерац, социјално-психолошка карактеризација ликова</p>

5.	<p><u>Збогом, песме, збогом, коло,</u> <u>Збогом, момци, наоколо,</u> <u>Збогом, кито мома млади,</u> <u>Збогом, грозђе, збогом виногради!</u></p> <p>а) Подвучене стилске фигуре су _____ и _____.</p> <p>б) Врста риме је _____.</p>
6.	<p>Поред имена јунака допиши број испред назива приповетке у којој се појављује. Две приповетке су вишак.</p> <p>а) Ибрага Колос _____</p> <p>б) Везир Јусуф _____</p> <p>в) Аја _____</p> <p>г) Мишко _____</p> <p>1. „Аска и вук” 2. „Мост на Жепи” 3. „Прозор” 4. „Панорама” 5. „Прича о кмету Симану” 6. „Књига”</p>
7.	<p>На основу података из текста препознај загонетну личност.</p> <p>Овај предводник социјалистичког покрета у Србији родио се 1846, а умро 1875. године. У свом раду посветио је велику пажњу и питањима књижевности. Под утицајем руских критичара, особито Чернишевског, у својим радовима дао је програмске смернице српског реализма. Његово име носи Универзитетска библиотека у Београду. О којој загонетној личности је реч?</p> <p>_____</p> <p>(пуно име и презиме)</p>
8.	<p>Подвуци нетачне исказе у тексту, и на линији поред замени их исправним.</p> <p>а) Сонетни венац је оквирна форма сонета која броји четрнаест сонета. _____</p> <p>б) Сонет је метрички облик који укупно има три строфе. _____</p> <p>в) Сонет је метрички облик који укупно има дванаест стихова. _____</p>
9.	<p>Обрати пажњу на подвучену реч, па заокружи број испред тачног одговора.</p> <p>У Цариграду је тада живео један Италијан, неимар, који је градио неколико мостова у околини Цариграда и по њима се прочуо. Њега најми везиров <u>хазнадар</u> и посла са двојицом дворских људи у Босну...</p> <p>Подвучена реч у одломку означава:</p> <p>1. кућеуправитеља; 2. старатеља; 3. рођака; 4. чувара ризнице.</p>

10.	<p>Који од наведених јунака се прво спомиње у писаним изворима, а тек потом у усменој традицији? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>а) Топлица Милан б) Милош Обилић в) Косанчић Иван</p>										
11.	<p>Један је од токова реализма у коме доминирају теме из сеоског живота прожете елементим из фолклорног фонда, који је у нашу књижевност дошао преко утицаја руских писаца, пр свега Гогоља. Карактерише га препознатљив локално обојен језик, са лексиком одређено дијалекта. Неки аутори били су склони идеализацији представе сеоског живота, док су други у свом приповедању акценат стављали на њен критички приказ.</p> <p>Овај ток реализма у српској књижевности прецизно се назива:</p> <p>а) народни реализам; б) фолклорни реализам; в) сеоски реализам; г) народски реализам.</p>										
12.	<p>У датом одломку „О причи и причању” који представља беседу Иве Андрића приликом примања Нобелове награде за књижевност, подвуци реченицу која је уљез.</p> <p>Бити човек, рођен без свог знања и без своје воље, бачен у океан постојања. Морати пливати. Постојати. Носити идентитет. Издржати атмосферски притисак свега око себе, св сударе, непредвидљиве и непредвиђене поступке своје и туђе, који онајчешће нису по мери наших снага. Напослетку, све чим се овај наш живот казује – мисли, напори, погледи, осмеси речи, уздаси – све то тежи ка другој обали, којој се управља као циљу, и на којој тек добив свој прави смисао. А поврх свега, треба још издржати своју мисао о свему томе. Укратко бити човек.</p>										
13.	<p>Име јунака из леве колоне повежи са именом аутора у чијем се делу спомиње. Једно име је вишак.</p> <table border="0" data-bbox="335 1444 1085 1646"> <tr> <td>1. Радан Радановић _____</td> <td>а) Лав Толстој</td> </tr> <tr> <td>2. Софроније Кирић _____</td> <td>б) Милован Глишић</td> </tr> <tr> <td>3. Степан Аркадијевич _____</td> <td>в) Јаков Игњатовић</td> </tr> <tr> <td>4. Артемије Филипович _____</td> <td>г) Николај В. Гогољ</td> </tr> <tr> <td>5. Грофица де Бозеан _____</td> <td></td> </tr> </table>	1. Радан Радановић _____	а) Лав Толстој	2. Софроније Кирић _____	б) Милован Глишић	3. Степан Аркадијевич _____	в) Јаков Игњатовић	4. Артемије Филипович _____	г) Николај В. Гогољ	5. Грофица де Бозеан _____	
1. Радан Радановић _____	а) Лав Толстој										
2. Софроније Кирић _____	б) Милован Глишић										
3. Степан Аркадијевич _____	в) Јаков Игњатовић										
4. Артемије Филипович _____	г) Николај В. Гогољ										
5. Грофица де Бозеан _____											
14.	<p>Прочитај следећи опис и на линији напиши назив књижевног појма на који се односи.</p> <p>Књижевни поступак којим се на подругљив и духовит начин приказују људске и друштвене мане и изазива оштра осуда моралних или друштвених слабости и порока. Наглашени критички однос према стварности има за циљ да одређене моралне и друштвене девијације извргне подсмеху и тиме имплицитно допринесе њиховом отклањању.</p> <p>_____</p>										

15.	<p>Двосложна метричка стопа у којој је први слог дуг, а други кратак назива се:</p> <p>а) трохеј; б) јамб; в) дактил; г) спондеј.</p> <p style="text-align: right;">(Заокружи слово испред тачног одговора.)</p>
16.	<p>Асиндетон је:</p> <p>а) Стилска фигура која настаје понављањем истог вокала унутар једне строфе; б) Стилска фигура која настаје понављањем истог вокала унутар једног стиха; в) Стилска фигура која настаје понављањем почетне речи у оквиру два или више узастопни стихова; г) Стилска фигура која настаје низањем израза при чему се изостављају везници; д) Стилска фигура која настаје низањем везника после сваког израза.</p> <p style="text-align: right;">(Заокружи слово испред тачног одговора.)</p>
17.	<p>Заокружи слово испред тачног значења речи јеванђеље.</p> <p>а) мудра беседа б) велика брига в) радосна вест г) божји закон</p>
18.	<p>„Посвета праху оца Србије” из <i>Горског вијенца</i> посвећена је:</p> <p>а) Сими Милутиновићу Сарајлији; б) Милошу Обилићу; в) Ђорђу Петровићу Карађорђу.</p> <p style="text-align: right;">Заокружи слово испред тачног одговора.</p>
19.	<p>Зачетником психолошке приповетке у српској књижевности сматра се писац</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center;">(пуно име и презиме)</p>
20.	<p>Личност, особа која је послужила ствараоцу приликом обликовања његовог књижевно јунака назива се:</p> <p>а) типски јунак; б) прототип; в) трагички јунак.</p> <p style="text-align: right;">Заокружи слово испред тачног одговора.</p>

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____

РЕШЕЊА (други разред)

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	Глава шећера Милован Глишић приповетка / <i>својка приповетка</i> (редослед је произвољан)	Све тачно – 1 бод.
2.	(Кмет, кмет) Симан	1 бод
3.	в) народне бајке и демонолошког предања	1 бод
4.	<u>друштвени роман</u> <u>објективно приповедање</u> <u>социјално-психолошка карактеризација ликова</u>	Два или три тачна одговора 1 бод.
5.	а) анафора и апострофа (редослед није битан) б) парна (рима) / паралелна (рима)	Два или три тачна одговора 1 бод.
6.	а) 5 (Ибрага Колос „Прича о кмету Симану”) б) 2 (Везир Јусуф „Мост на Жепи”) в) 1 (Аја „Аска и вук”) г) 3 (Мишко „Прозор”)	Три или четири тачна одговора 1 бод.
7.	Светозар Марковић (Признаје се само пуно име и презиме.)	1 бод
8.	а) Сонетни венац је оквирна форма сонета која броји <u>четрнаест</u> сонета. <u>Петнаест (15/Сонетни венац је оквирна форма сонета која броји петнаест сонета.)</u> б) Сонет је метрички облик који укупно има <u>три</u> строфе. <u>Четири (4/Сонет је метрички облик који укупно има четири строфе.)</u> в) Сонет је метрички облик који укупно има <u>дванаест</u> стихова. <u>Четрнаест (14/ Сонет је метрички облик који укупно има четрнаест стихова.)</u>	Све тачно – 1 бод.
9.	4. чувара ризнице	1 бод

10.	б) Милош Обилић	1 бод
11.	б) фолклорни реализам	1 бод
12.	<u>Напоследку, све чим се овај наш живот казује – мисли, напори, погледи, осмеси, речи, уздаси – све то тежи ка другој обали, којој се управља као циљу, и на којој тек добива свој прави смисао.</u>	1 бод
13.	1. б 2. в 3. а 4. г	Три или четири тачна одговора 1 бод..
14.	а) сатира / сатиричност / сатирични поступак	1 бод
15.	а) трохеј;	1 бод
16.	г) Стилска фигура која настаје низањем израза при чему се изостављају везници.	1 бод
17.	в) радосна вест	1 бод.
18.	в) Ђорђу Петровићу Карађорђу	1 бод
19.	Лаза Лазаревић (Признаје се само пуно име и презиме)	1 бод
20.	б) прототип	1 бод